

Väljaandja:	Riigihalduse minister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	18.07.2023
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 15.07.2023, 34

Kohaliku omaalgatuse programm

Vastu võetud 20.03.2021 nr 10
RT I, 24.03.2021, 7
jõustumine 27.03.2021

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine 07.07.2023	Avaldamine RT I, 15.07.2023, 2	Jõustumine 18.07.2023, rakendatakse tagasiulatuvalt 2023. aasta 1. juulist.

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala, eesmärk ja sihtpiirkond

- (1) Määrus reguleerib kohaliku omaalgatuse programmist (edaspidi *programm*) toetuse taotlemist, andmist, kasutamist ja tagasinõudmist.
- (2) Programmi eesmärk on tugevate ja omaalgatusel põhinevate kogukondade tekkimine ja püsimine.
- (3) Programmi rakendatakse kogu Eesti territooriumil.
- (4) Määruse alusel ei anta riigiabi.

§ 2. Terminid

Määruses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) asum – linnasisene piirkond;
- 2) kogukond – mingis piirkonnas elav ja ühist toimekeskkonda jagav ning teatud sotsiaalsete suhete võrgustikuga seotud inimeste rühm;
- 3) kogukonnateenus – kogukonna käivitatud kohalikule arengule ja töökohtade loomisele orienteeritud jätkusuutlik tegevus uute väärtuste loomiseks kogukonna või tema liikmete jaoks;
- 4) maakondlik arendusorganisatsioon – kohaliku omavalitsuse üksus või nende ühisasutus või omavalitsuste või omavalitsuste liidu asutatud mittetulundusühing või sihtasutus, kellele maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste volikogud on kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6¹ lõike 2 või 3 alusel teinud ülesandeks maakonna arengu kavandamise;
- 5) omafinantseering – toetuse saaja rahaline panus projekti abikõlblike kulude katmiseks, mis on kajastatud projekti eelarves ja mida toetusest ei hüvitata;
- 6) projekt – kindla eesmärgi saavutamisele suunatud ajas ja ruumis piiritletud ühekordne tegevus või tegevuste kogum, mille tegemiseks toetust taotletakse ja kasutatakse;
- 7) e-toetuse keskkond – Riigi Tugiteenuste Keskuse elektrooniline taotluste ja dokumentide esitamise ja menetlemise keskkond;
- 8) ühendus – mittetulundusühing või sihtasutus, kes vastab § 10 lõikes 1 toetuse saajale kehtestatud nõuetele.

§ 3. Programmi rakendamine

- (1) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium (edaspidi *ministeerium*) vastutab programmi üldise koordineerimise, programmi väljatöötamise ja järelevalve korraldamise eest.

[RT I, 15.07.2023, 2- jõust. 18.07.2023, rakendatakse tagasiulatuvalt 2023. aasta 1. juulist.]

(2) Maakondlik arendusorganisatsioon (edaspidi *MARO*) on programmi rakendaja, kes korraldab maakonnas taotlusvooru, menetleb toetuse taotlusi, nõustab taotlejaid ja toetuse saajaid ning tagab toetuse andmise ja kasutamise kontrolli vastavalt programmi reeglitele.

(3) Programmi toetusvahendite ja halduskulude maakondliku jaotuse kinnitab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

(4) Ministeerium sõlmib *MARO*dega halduslepingud, milles sätestatakse toetusvahendite ja halduskulude katmiseks eraldatud vahendite kasutamise tingimused.

(5) Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi *RTK*) on programmi rakendaja, kes töötab välja hindamismetoodika, taotlusvormid, nõustab *MARO*sid, teeb toetuse väljamakseid ja koostab ministeeriumile aruandeid.

§ 4. Programmi väljundnäitaja

Programmi väljundnäitaja on toetatud ühenduste arv.

2. peatükk Toetuse andmise alused

§ 5. Toetatavad tegevused ja projekti väljundnäitajad

(1) Programmi raames toetatakse tegevusi, mis on otseselt vajalikud § 1 lõikes 2 nimetatud programmi eesmärgi saavutamiseks.

(2) Programmi viiakse ellu järgmiste meetmete kaudu:

1) meede „Kogukonna areng”, millega panustatakse kogukonnaliikmete teadmiste ja oskuste kasvu, kogukonna identiteedi tugevnemisse ja tõhusama koostöö tekkesse;

2) meede „Investeeringud ja kogukonnateenuste arendamine”, millega panustatakse kogukonnale vajalike ja kogukonnaliikmete ühistegevust soodustavate avalikus kasutuses olevate objektide rajamise ja arendamise ning kogukonnaliikmetele vajalike teenuste pakkumisse.

(3) Meetmesse „Kogukonna areng” esitatud projekti väljundnäitajad on:

1) läbiviidud kogukonnaliikmete teadmisi ja oskusi tõstvate või kogukonna identiteeti tugevdavate ürituste ja tegevuste (koolitused, infopäevad, külapäevad, koduleheküljed, infotrükised jmt) arv;

2) läbiviidud kogukonnaliikmete teadmisi ja oskusi tõstvatel või kogukonna identiteeti tugevdavatel üritustel (koolitused, infopäevad, külapäevad jmt) otseselt osalenute arv.

(4) Meetmesse „Investeeringud ja kogukonnateenuste arendamine” esitatud projekti väljundnäitajad on:

1) rajatud või korrastatud avalikus kasutuses olevate objektide arv;

2) toetatud kogukonnateenuste arv.

§ 6. Abikõlblikkuse periood

(1) Abikõlblikkuse periood on periood, mille kestel tehakse projekti tegevusi ja tekivad projekti kulud.

(2) Abikõlblikkuse periood kestab maksimaalselt 12 kuud alates § 12 lõikes 1 nimetatud korras välja kuulutatud taotluste esitamise tähtpäevast.

(3) Lõikes 2 nimetatud abikõlblikkuse perioodi kestust konkreetse projekti elluviimiseks võib toetuse saaja taotluse alusel pikendada kuni kuue kuu võrra, kui toetuse saajast mitteoleneval põhjusel projekti käigus ilmnenud ootamatu takistuse, eriolukorra või muu erakorralise seisukorra tõttu ei ole võimalik sellest tähtajast kinni pidada.

(4) Lõikes 3 nimetatud tähtaja pikendamise taotlus esitatakse *MARO*le hiljemalt kümme tööpäeva enne abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäeva.

§ 7. Toetussumma ja toetuse ning omafinantseeringu määr

(1) Maksimaalne toetussumma meetmesse „Kogukonna areng” esitatud projekti kohta on 2500 eurot, mis on kuni 90 protsenti projekti abikõlblikest kuludest.

(2) Maksimaalne toetussumma meetmesse „Investeeringud ja kogukonnateenuste arendamine” esitatud projekti kohta on 4000 eurot, mis on kuni 90 protsenti projekti abikõlblikest kuludest.

(3) Omafinantseeringu minimaalne määr on kümme protsenti projekti abikõlblikest kuludest. Omafinantseering peab olema rahaline.

§ 8. Abikõlblikud kulud

(1) Abikõlblikud on kulud, mis on põhjendatud, mõistlikud ja vajalikud projekti elluviimiseks ning programmi eesmärkide saavutamiseks.

- (2) Abikõlblike kulude kohta kehtivad järgmised üldtingimused:
- 1) projekti kulud loetakse abikõlblikeks, kui need on tekkinud ja kuludokumentide alusel tasutud abikõlblikkuse perioodil;
  - 2) kõik projekti kulud peavad olema tasutud toetuse saaja arvelduskontolt;
  - 3) kulud peavad olema tõendatavad algdokumentidega ja nende alusel ülekannete tegemist tõendava pangakonto väljavõttega;
  - 4) kulud peavad vastama õigusaktidest tulenevatele nõuetele ja toetuse saaja raamatupidamise sise-eeskirjadele;
  - 5) kulud peavad olema selgelt eristatavalt kirjendatud raamatupidamises ja vastama Eesti finantsaruandluse standardile.

§ 9. Mitteabikõlblikud kulud

- (1) Programmi mitteabikõlblikeks kuludeks loetakse:
- 1) kulud, mis ei vasta §-s 8 kehtestatud nõuetele;
  - 2) kulud, mis on tehtud toetuse saaja ja temaga seotud isikute huvide konflikti olukorras, välja arvatud juhul, kui toetuse saaja on esitanud ühenduse üldkoosoleku protokollis selle tehingu tegemise otsustamise või heakskiitmise kohta vastavalt mittetulundusühingute seaduse § 19 lõike 1 punktile 4;
  - 3) projekti elluviimise seisukohast muud põhjendamatud ja ebaolulised kulud, näiteks kulud alkoholi- ja tubakatoodetele, pangakaardi hooldustasud, kindlustamiskulud jne;
  - 4) finantskulud, sealhulgas intressikulud, viivised ja trahvid;
  - 5) kulud projekti raamatupidamisele;
  - 6) projektijuhtimise kulud sisseostetud teenusena teiselt juriidiliselt isikult ja füüsilisest isikust ettevõtjalt;
  - 7) laenu-, liisingu- ja pangagarantii kulud ning nendega kaasnevad kulud;
  - 8) esinduskulud, meened, auhinnad ja kingitused;
  - 9) amortisatsioonikulud;
  - 10) organisatsioonide, sealhulgas rahvusvaheliste organisatsioonide liikmemaksud;
  - 11) projekti kuludega seotud riiklikud maksud ja lõivud, mis on Eesti riigi poolt taotlejale tagastatavad;
  - 12) kulud, mis ei ole projekti tegevustega otseselt seotud, sealhulgas toetuse saaja igapäevased haldus-, transpordi-, sidevahendite-, majandamis- ja kontorikulud.

(2) Täiendavalt loetakse meetme „Kogukonna areng” mitteabikõlblikeks kuludeks:

- 1) hoonete, rajatiste ja ruumide ehitus-, rekonstrueerimis- ja remonttööde kulud;
- 2) üle 100 euro maksvate seadmete (sealhulgas tööriistad, masinad ja elektroonilised seadmed), mille eeldatav kasutusiga on oluliselt pikem kui projekti elluviimise periood ja mida on võimalik projekti tegevusteks rentida või laenata, soetamisega seotud kulud;
- 3) kulud toiduainetele ja toitlustusele, mis ületavad kümnet protsenti projekti abikõlblikest kuludest.

(3) Täiendavalt loetakse meetme „Investeeringud ja kogukonnateenuste arendamine” mitteabikõlblikeks kuludeks:

- 1) koolituste ja ürituste korraldamise ja läbiviimise kulud, sealhulgas kulud infopäevadele, külapäevadele ja muule sellisele;
- 2) investeeringute ja ostude kasutusele võtmisega seotud teenuste (transpordi- ja ehitusteenused, seadme paigaldamine ja muu selline) kulud, mis on tehtud erasikute osutatud teenuste eest maksmiseks;
- 3) kulud toiduainetele ja toitlustusele.

3. peatükk Toetuse taotlejale ja taotlusele esitatavad nõuded ning toetuse taotlemine

§ 10. Toetuse taotleja

(1) Toetuse taotlejaks (edaspidi *taotleja*) saavad olla määruse nõuetele vastavad ja avalikes huvides tegutsevad järgmised ühendused:

- 1) mittetulundusühingud, milles liikmena ei osale kohaliku omavalitsuse üksus ega riik ja mille liikmetest äriühingud ei moodusta rohkem kui poole;
- 2) sihtasutused, mis ei ole asutatud kohaliku omavalitsuse üksuse ega riigi osalusel ja mille asutajatest äriühingud ei moodusta rohkem kui poole.

(2) Avalikes huvides tegutsemine tähendab, et taotleja tegevused ja nende eesmärgid on suunatud avalikkusele, taotleja tegutseb oma liikmes- või töötajaskonnast laiema sihtgrupi heaks ja taotleja teavitab avalikkust

oma tegevusest. Avalikes huvides tegutsemise nõue ei kohaldu erivajadustega inimeste heaks tegutsevatele ühendustele.

(3) Taotlejaks saab olla ühendus, kes tegutseb küla, aleviku, alevi, valla, linna või asumi huvides, välja arvatud järgmised erandid:

- 1) Tallinna linna puhul saavad taotlejaks olla asumi huvides tegutsevad ühendused;
- 2) koguduste puhul saavad taotlejaks olla kogudused, kes tegutsevad põhikirja järgi koguduse liikmetest laiemal sihtgrupi huvides, seejuures võib sellise koguduse tegevuspiirkond ületada ajalooliste tegutsemispiiride põhjendusel kohaliku omavalitsuse üksuse piire;
- 3) küla-, aleviku- ning asumiseltside poolt asutatud omavalitsuse piire ületavad ühendused.

(4) Taotleja peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) kui taotlejal on tekkinud seadusest tulenev kohustus majandusaasta aruande esitamiseks, peab majandusaasta aruanne olema esitatud hiljemalt taotluse esitamise tähtpäeva seisuga;
- 2) meetme „Investeeringud ja kogukonnateenuste arendamine” raames esitatud taotluse puhul peab taotleja olema investeeringuobjekti omanik või tal peab olema selle objekti kasutusõigus ja avaliku kasutamise leping vähemalt kolmeks aastaks projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisest arvates;
- 3) taotlejal ei ole õigusaktidest tulenevate riiklike maksude võlga või tähtpäevaks tasumata jäetud maksusummal arvestatud intressi (edaspidi *maksuvõlg*), tema maksuvõlg on väiksem kui 100 eurot või maksuvõlg on ajatatud;
- 4) kui taotleja on varem saanud toetust riigieelarvest või Euroopa Liidu või muudest välisvahenditest ja toetus on kuulunud tagasimaksmisele, on tagasimaksed, mille maksetähtaeg on saabunud, tehtud nõutud summas;
- 5) taotleja suhtes ei ole algatatud pankroti- või likvideerimismenetlust;
- 6) taotleja esindaja ei ole isik, keda on karistatud majandusala, ametialase, varavastase või avaliku usalduse vastase süüteo eest ja tema karistusandmed ei ole karistusregistrist karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud;
- 7) taotlejal, kes on saanud toetust programmi eelnevates taotlusvoorudes, ei tohi olla tähtajaks esitamata aruandeid taotluse esitamise tähtpäeva seisuga.

(5) Taotlejaks ei saa olla:

- 1) äriühingud;
- 2) äriühingute (ettevõtjate) liidud;
- 3) ametiühingud;
- 4) ameti-, kutse- ja erialaliidud (kaasa arvatud ühingud, kelle üks põhikirjaline eesmärk on tegutseda ameti-, kutse- või erialaliiduna), kes koondavad ühe ameti, kutse või eriala inimesi ja edendavad nende ameti-, kutse- või erialaoskusi või kaitsevad nende huve;
- 5) korteri-, suvila-, aiandus- ja garaažiühistud ning muud taolised korteriomandi- ja korteriühistuseaduse või mittetulundusühingute seaduse alusel tegutsevad ühistud;
- 6) ühendused, kui nende registrijärgne asukoht on teises kohaliku omavalitsuse üksuses kui projekti sihtgrupp;
- 7) ühendused, mille tegevuse peamised eesmärgid ja peamine sihtgrupp või projekti sihtgrupp ületavad ühe kohaliku omavalitsuse üksuse piire, välja arvatud lõike 3 punktides 2 ja 3 nimetatud juhul.

§ 11. Nõuded taotlusele

(1) Toetuse taotlemiseks esitatakse taotlus koos lisadokumentidega (edaspidi *taotlus*). Taotlus peab sisaldama informatsiooni ulatuses, mis võimaldab kontrollida taotleja ja taotluse nõuetele vastavust ning § 16 lõikes 1 nimetatud hindamiskomisjonil hinnata projekti panust programmi eesmärgi saavutamisse.

(2) Taotlejal on õigus esitada ühes taotlusvoorus kuni kaks taotlust, kuid need peavad olema esitatud toetuse taotlemiseks erinevatest meetmetest.

(3) Taotluse koos nõutud lisadega esitab taotleja seaduslik esindaja e-toetuse keskkonnas oma asukohajärgse maakonna MAROle digitaalselt allkirjastatult hiljemalt taotluse esitamise tähtpäeval kell 16.30.

(4) Taotluses esitatakse vähemalt järgmine informatsioon ja lisadokumendid:

- 1) toetuse taotleja üldandmed;
- 2) olemasolev olukord ja ülevaade projekti vajalikkusest;
- 3) projekti eesmärk ja tulemused;
- 4) projekti tulemuste jätkusuutlikkus;
- 5) projekti kasusaajate täpsustus;
- 6) projekti väljundnäitajad, saavutatavad sihttasemed ning nende saavutamiseks tehtavad tegevused ja tulemuste saavutamise tõendamise alused;
- 7) ehitusinvesteeringute, ruumide remontimise, seadmete ja vahendite soetamise kulude puhul nende edasine avalik kasutus ning töökorras hoidmine;
- 8) abikõlblikkuse periood;
- 9) projekti tegevuste kirjeldus ja ajakava ning detailne eelarve tegevustega seotud kulude lõikes;
- 10) taotletav toetuse summa;
- 11) üle 1000 euro maksvate tellitud tööde, teenuste ja vara soetamise kulude puhul vähemalt kahe võrreldava hinnapäringu tulemused ja valiku põhjendused valitud hinnapäringu või pakkumise kohta;
- 12) vastav teave, kui projekti esitaja on projektile või projekti tegevustele taotlenud toetust samal ajal muudest riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või muudest välisabi toetusmeetmetest;
- 13) kinnitus, et taotleja tagab projekti tulemusena loodud või soetatud vara säilitamise ning objekti avaliku kasutuse korral avaliku kasutuse taotluses ja taotluse rahuldamise otsuses nimetatud eesmärkidel ja tingimustel

vähemalt kolme aasta jooksul projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisest arvates ning et taotleja ei tee varaga tehinguid, mis annavad nimetatud aja jooksul mõnele isikule või asutusele vara osas põhjendamatu eelisseisundi;

14) ehitusinvesteeringute puhul objekti omandi- või kasutusõigust tõendavate dokumentide koopiad, investeeringu objekti avaliku kasutuse lepingu koopia (kui objekt ei ole taotleja omandis), kohaliku omavalitsuse üksuse kirjalik kinnitus selle kohta, kas ja millist kooskõlastust või luba see investeering vajab;

15) volikiri, kui taotleja esindusõiguslik isik tegutseb volikirja alusel.

§ 12. Taotlusvoorud

(1) Ministeerium kuulutab taotlusvoorude avatuks, nimetab taotluste esitamise tähtpäeva teate avaldamisega ministeeriumi veebilehel ja esitab sellekohase pressiteate. Taotlusvoorude avamise teade avaldatakse hiljemalt üks kuu enne taotluste esitamise tähtpäeva.

(2) MARO korraldab programmist toetuse taotlemise võimalustest teavitamise oma veebilehel, ülemaakonnalise levikuga ajalehes ja võimalusel maakonna kohalike omavalitsuste veebilehtedel ning sotsiaalmeedias üldjuhul üks kuu enne taotluste esitamise tähtpäeva.

(3) Programmi taotlusvoorude avamise teade peab sisaldama vähemalt järgmist teavet:

- 1) programmi nimi ja info taotlusvoorude avamise kohta;
- 2) info avatud meetmete kohta;
- 3) toetuse saajate sihtgrupi kirjeldus;
- 4) taotluste esitamise tähtaeg ja koht;
- 5) viited lisainfo saamiseks.

(4) Toetust antakse kaks korda aastas avatavate taotlusvoorude kaudu. Seejuures peab maakonna taotlusvoorude maht olema vähemalt üks kolmandik aastast taotlusvoorudes jagatavate toetusvahendite mahust.

4. peatükk

Taotluste menetlemine, vastavuskontroll, hindamine ja otsuste tegemine

§ 13. Taotluste menetlemine

(1) Taotlused menetletakse ja taotluste rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise otsus tehakse üldjuhul 50 tööpäeva jooksul alates § 12 lõikes 1 sätestatud korras nimetatud taotluste esitamise tähtpäevast.

(2) Taotluste menetlemisele kohaldatakse haldusmenetluse seaduses sätestatud, arvestades määruses nimetatud täpsustusi.

(3) Otsused teeb ja vormistab MARO.

§ 14. Taotluste ja taotleja nõuetele vastavuse kontroll

(1) MARO kontrollib taotluste nõuetekohasust ning taotleja ja taotluste vastavust määruses sätestatud nõuetele.

(2) MARO kontrollib:

- 1) paragrahvi 10 lõike 4 punktides 1, 3, 5 ja 6 kehtestatud nõuetele vastavust avalike riiklike registrite andmete alusel taotluste esitamise tähtpäeva seisuga;
- 2) paragrahvi 10 lõike 4 punktis 7 nimetatud võlgnevuste puudumist MARO valduses olevate andmete alusel;
- 3) paragrahvi 10 lõike 4 punktis 2 nimetatud nõuetele vastavust taotleja esitatud lisadokumentide alusel;
- 4) paragrahvi 10 lõike 4 punktis 4 nimetatud asjaolusid taotlusvormis taotleja antud kinnituse alusel.

(3) Kui taotluste kontrollimisel avastatakse ebatäpsusi või puudusi, teavitab MARO sellest taotlejat ning määrab tähtaja ebatäpsuste ja puuduste kõrvaldamiseks. Tähtajaks puuduste kõrvaldamata jätmise korral tunnistatakse taotlus nõuetele mittevastavaks.

(4) Puuduste kõrvaldamiseks antakse aega kuni viis tööpäeva. Põhjendatud juhtudel võib MARO taotleja kirjaliku selgituse alusel anda lisa aega üldjuhul kuni viis tööpäeva.

(5) Kui taotlus ja taotleja tunnistatakse nõuetele vastavaks, edastatakse taotlus hindamiskomisjonile hindamiseks.

(6) Taotlus tunnistatakse nõuetele mittevastavaks, kui esineb vähemalt üks järgnevatest asjaoludest:

- 1) taotleja ei vasta §-s 10 kehtestatud nõuetele;
- 2) taotleja on esitanud taotluste § 11 lõikes 3 sätestatud tähtpäevast hiljem;

- 3) taotleja on esitanud taotluse vale meetme taotlusvormil;
- 4) taotlus ei vasta §-s 11 sätestatud nõuetele, välja arvatud lõike 3 alusel võimaldatavad täpsustused;
- 5) taotluses on esitatud ebaõigeid ja mittetäielikke andmeid, välja arvatud lõike 3 alusel võimaldatavad täpsustused;
- 6) taotlusvorm ei ole täidetud nõuetekohaselt, välja arvatud lõike 3 alusel võimaldatavad täpsustused;
- 7) taotluses esinenud ebatäpsused ja tehnilised puudused on etteantud tähtpäevaks kõrvaldamata.

(7) Nõuetele mittevastavaks tunnistatud taotluse kohta teeb MARO rahuldamata jätmise otsuse.

(8) Nõuetele mittevastavaks tunnistatud taotluse rahuldamata jätmise otsust ei avalikustata MARO veebilehel.

§ 15. Hindamiskriteeriumid

(1) Nõuetele vastavaks tunnistatud taotlusi hinnatakse hindamiskomisjonis järgmiste kriteeriumide ja neile kohalduvate osakaalude alusel:

- 1) projekti tegevuste eesmärgi vastavus programmi eesmärgile ja mõju kogukonna elujõulisuse tugevnemisele (osakaal 30 protsenti);
- 2) projekti vajalikkus kogukonna jaoks ja kogukonnaliikmete kaasatus projekti elluviimisesse (osakaal 20 protsenti);
- 3) projekti tegevuste põhjendatus, tegevuste vajalikkus kavandatud tulemuste saavutamiseks ja projekti tulemuste jätkusuutlikkus (osakaal 25 protsenti);
- 4) projekti eelarve põhjendatus ja kuluefektiivsus (osakaal 25 protsenti).

(2) Hindamiskriteeriume hinnatakse skaalal 0–4, millest kõrgeim hinne on 4 ja madalaim 0.

(3) Hinnang taotlusele loetakse positiivseks, kui sellele hindamisel antud kaalutud keskmine koondhinne on vähemalt 2,5.

(4) Hinnang taotlusele loetakse negatiivseks ja taotlus ei kuulu rahuldamisele, kui selle hindamisel antud kaalutud keskmine koondhinne jääb alla 2,5.

(5) RTK koostab taotluste hindamiseks hindamismetoodika, mis sisaldab, hindamiskriteeriumide selgitusi kriteeriumide lõikes ja teeb hindamismetoodika MAROdele kättesaadavaks hiljemalt taotlusvooru avatuks kuulutamise ajaks.

§ 16. Nõuetele vastavaks tunnistatud taotluste hindamine

(1) MARO moodustab taotluste hindamiseks viieliikmelise hindamiskomisjoni, mille koosseisu on Eesti Külaliikumisel Kodukant õigus nimetada kaks liiget. Hindamiskomisjoni koosseisu ei või kuuluda taotluste menetlemisega (taotluste kontroll ja nõustamine) otseselt seotud isik ega sama maakonna maakondliku arenduskeskuse mittetulundusühenduste konsultant.

(2) Hindamiskomisjon hindab taotlusi ja moodustab taotluste pingerea § 15 lõikes 1 nimetatud hindamiskriteeriumide ja § 15 lõikes 5 nimetatud hindamismetoodika alusel. Hindamistulemuste põhjal teeb komisjon MAROle ettepaneku taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta.

§ 17. Taotluste rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemine

(1) Komisjoni hindamise tulemusena moodustunud pingerea alusel teeb MARO otsuse taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta.

(2) Taotluse rahuldamise otsus tehakse pingerea alusel hindamise tulemusena § 15 lõikes 3 nimetatud lävendi ületanud projektidele, mille täielikuks rahastamiseks toetuse vahendeid jätkub.

(3) Taotluse osalise rahuldamise otsuse võib teha juhul, kui tegemist on rahastatavate projektide pingereas viimase rahastatava projektiga, mille rahastamiseks jätkub toetusvahendeid osaliselt ning taotleja nõustub projekti täies mahus elluviimisega. Kui taotleja ei ole nõus taotluse osalise rahuldamise ettepanekuga, tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus.

(4) MARO on õigus otsustada taotluse osalise rahuldamise otsuse tegemise üle ja jätta vabanenud vahendid taotlusvoorus kasutamata.

(5) Taotluse rahuldamise ja osalise rahuldamise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) otsuse tegemise kuupäev;
- 2) toetuse saaja nimi, aadress ja registrikood;
- 3) projekti nimetus ja number;
- 4) toetuse maksimaalne suurus ja omafinantseeringu minimaalne määr;
- 5) projekti väljundnäitajad koos sihttasemetega ning nende saavutamiseks tehtavate tegevuste tõendamise alused;
- 6) abikõlblikkuse periood;
- 7) toetuse saaja õigused ja kohustused;
- 8) toetuse väljamaksmise tingimused,

- 9) aruande esitamise tähtaeg ja kord;
- 10) toetuse tagasinõudmise tingimused;
- 11) toetuse saaja toetusele viitamise ning projekti tegevuste avalikustamis- ja teavituskohustused;
- 12) vaidluste lahendamise kord.

(6) Taotluse rahuldamise otsuses võib jätta märkimata taotluses sisalduva teabe ja sellele viidata, kui teave võetakse otsustamisel arvesse taotluses esitatud sõnastuses.

(7) MARO avalikustab oma veebilehel rahuldatud ja osaliselt rahuldatud taotluste kohta projekti ja toetuse saaja nime ning toetuse maksimaalse suuruse.

(8) Taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise ja rahuldamata jätmise otsus saadetakse taotlejale e-toetuse keskkonna kaudu viie tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.

(9) Taotluse rahuldamata jätmise otsus tehakse, kui:

- 1) taotlus on tunnistanud nõuetele mittevastavaks;
- 2) paragrahvi 15 lõikes 1 nimetatud hindamiskriteeriumide ja § 15 lõikes 5 nimetatud hindamismetoodika alusel hinnatud projektide pingereast tulenevalt ei jätku taotlusvoorus enamate taotluste rahuldamiseks vahendeid;
- 3) taotlusele antud kaalutud keskmine koondhinne ei ületa § 15 lõikes 3 nimetatud lävendit;
- 4) taotluse hindamise käigus selgub, et taotluses on esitatud valeandmeid või esinevad asjaolud, mille tõttu taotleja või taotlus tunnistatakse nõuetele mittevastavaks.

(10) Taotluse rahuldamata jätmise otsus peab olema põhjendatud.

(11) Kui hindamiskomisjoni ettepanek on vastuolus määrusega, jätab MARO otsuse tegemata ja suunab esitatud ettepaneku koos põhjendusega tagasi hindamiskomisjonile projektide uuesti hindamiseks.

(12) MARO võib jätta hindamiskomisjoni ettepaneku arvestamata ja taotluse rahuldamata. MARO peab taolist otsust sisuliselt põhjendama. Sellisel juhul tekib õigus toetusele hindamise pingereas järgmisel kohal oleval projektil.

5. peatükk

Toetuse väljamaksmine ja kasutamine

§ 18. Toetuse väljamaksmine

Toetus makstakse toetuse saajale välja taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuse alusel ühes osas kümne tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.

§ 19. Muudatused toetuse kasutamisel

(1) Kui projekti elluviimisel selgub, et taotluse rahuldamise otsuses või otsuse lisaks oleva taotlusega kavandatud tegevustes või eelarves on projekti eesmärgi saavutamiseks otstarbekas teha muudatusi, välja arvatud lõikes 2 nimetatud erisus, peab toetuse saaja muudatuse tegemiseks esitama MAROle e-toetuse keskkonna kaudu muudatustaotluse ja saama muudatuste tegemiseks MARO nõusoleku. Muuta ei ole lubatud projekti väljundnäitajaid ja nende sihttasemeid.

(2) Toetuse saaja võib projekti eelarves nimetatud kulude vahel teha eelarves muudatusi ilma MARO nõusolekuta tingimusel, et projekti eesmärk ei muutu ja see ei kahjusta projekti elluviimist taotluses kirjeldatud kvaliteedis ning et toetuse saaja tagab toetusotsuses nimetatud väljundnäitajate saavutamise.

(3) Lõikes 1 nimetatud taotlus muudatuste tegemiseks tuleb esitada vähemalt kümme tööpäeva enne abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäeva.

§ 20. Aruande esitamine

(1) Aruande projekti elluviimise kohta esitab toetuse saaja e-toetuse keskkonna kaudu MAROle ühe kuu jooksul alates abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast.

(2) Põhjendatud juhul võib MARO toetuse saaja kirjaliku taotluse alusel pikendada aruande esitamise tähtaega. Nimetatud taotlus tuleb esitada MAROle hiljemalt kümme kalendripäeva enne abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäeva.

(3) MARO menetleb aruannet kuni 40 tööpäeva aruande laekumisest arvates.

(4) Aruandes kontrollitakse taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuses ja taotluses määratud väljundnäitajate saavutamist ning nende saavutamise tõendamist kokkulepitud viisil.

(5) Kui aruande kontrollimisel ilmneb aruandes puudusi, teeb MARO ettepaneku kõrvaldada puudused kümne tööpäeva jooksul puuduste kõrvaldamise tähtaja andmisest, mille võrra pikeneb aruande menetlemise aeg.

(6) Kui MARO avastab aruandes või projekti elluviimisel olulisi puudusi või eksimusi või ei ole aruanne piisavalt ülevaatlik, nõutakse toetuse saajalt lisaks esitatud aruandele projektiga seotud vajalikke lisadokumente või täiendavaid kirjalikke selgitusi ja tõendusmaterjale või teostatakse kohapealne kontroll.

(7) Kui aruandes tuvastatakse projekti elluviimisel olulisi puudusi või eksimusi, mida ei ole võimalik kõrvaldada, teeb MARO toetuse osaliselt või täielikult tagasi nõudmise otsuse §-de 21 ja 22 alusel.

(8) Aruande kinnitamisel kasutamata jäänud toetusvahendid kuuluvad tagasimaksmisele.

(9) Aruande kinnitamisel kasutamata jäänud toetusvahendeid tagasi ei nõuta, kui kasutamata jäänud toetusvahendeid on alla 100 euro.

6. peatükk

Toetuse tagasinõudmine

§ 21. Toetuse tagasinõudmine ja tagasimaksmine

(1) MARO on õigus nõuda toetus osaliselt või täielikult tagasi, kui toetuse saaja rikub määruses kehtestatud nõudeid või taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimusi.

(2) Muu hulgas on MARO õigus nõuda toetuse saajalt toetus osaliselt või täielikult tagasi, kui:

- 1) ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud;
- 2) toetust ei ole kasutatud ettenähtud korras ja tingimustel;
- 3) toetuse saaja suhtes on algatatud likvideerimis- või pankrotimenetlus, mille tulemusena ei ole võimalik tagada määruse § 23 lõike 2 punktis 15 nimetatud toetuse saaja kohustuste täitmist;
- 4) ilmneb, et projekti kokkulepitud väljundnäitajaid ei ole saavutatud või on need saavutatud osaliselt;
- 5) taotluse rahuldamise otsuse täitmise nõue toetuse kasutamisega kaasneva rikkumise lõpetamiseks, edasiste rikkumiste ärahoidmiseks või rikkumiste tagajärgede kõrvaldamiseks on jäetud tähtpäevaks täitmata;
- 6) taotluse menetlemise, projekti teostamise või aruande menetlemise ajal on toetuse saaja andnud valeandmeid või andmeid varjanud;
- 7) toetuse saaja ei ole täitnud taotluse rahuldamise otsusega talle pandud kohustusi.

(3) Lõike 2 punktis 3 nimetatud juhul esitatakse nõue toetuse tagasimaksmiseks pankrotiseaduse likvideerimis- või pankrotimenetlust reguleerivate sätete alusel.

§ 22. Toetuse tagasinõudmise otsus

(1) Toetuse tagasinõudmise otsus tehakse 45 kalendripäeva jooksul alates päevast, kui saadi toetuse tagasinõudmise alustest teada. Põhjendatud juhtudel võib otsuse tegemise tähtaega mõistliku aja võrra pikendada, teavitades sellest toetuse saajat vähemalt viis kalendripäeva enne toetuse tagasinõudmise otsuse langetamise tähtpäeva.

(2) Toetuse tagasinõudmise või osalise tagasinõudmise otsus (edaspidi *tagasinõudmise otsus*) peab sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) otsustaja nimi;
- 2) toetuse saaja nimi;
- 3) projekti nimi ja number;
- 4) tagasinõude faktiline ja õiguslik alus;
- 5) tagasinõutava toetuse summa;
- 6) tagasinõudmise otsuse täitmise tähtaeg;
- 7) tagasimakse tegemiseks vajalikud rekvisiidid, sealhulgas projekti number, konto number, millele toetuse tagasi peab kandma, ja saaja nimi;
- 8) viivise määr ja selle arvutamise alused;
- 9) otsuse vaidlustamise võimalused;
- 10) tagasinõudmisega seotud muu oluline teave.

(3) Tagasinõudmise otsuse ja teate tagasinõudmise otsuse kohta saadab MARO toetuse saajale e-toetuse keskkonna kaudu. Kui e-toetuse keskkonnas ei ole kolme tööpäeva jooksul otsuse saatmise päevast alates toetuse saajalt kinnitust otsuse kättesaamise kohta, väljastab MARO otsuse väljastusteataga tähtkirjaga.

(4) Tagasinõudmise otsuse võib teha kolme aasta jooksul alates päevast, kui saadakse kohustuse täitmata jätmisest teada. Nõude aegumisele kohaldatakse tsiviilseadustiku üldosa seadust.

(5) Kui toetuse saaja ei taga taotluse rahuldamise otsuses nõutud tähtaja lõpuni projekti tulemusena loodud või soetatud vara säilimist ja avalikku kasutust taotluses ja taotluse rahuldamise otsuses nimetatud eesmärkidel ja tingimustel või teeb selle varaga tehinguid, mis annavad nimetatud aja jooksul mõnele isikule või asutusele põhjendamatu eelisseisundi, vähendab MARO tegevusele või tegevuste kogumile eraldatud toetuse summat proportsionaalselt ajaga, mille jooksul ei ole alates projekti lõpptähtpäevast vara osas taotluse rahuldamise otsuses nimetatud nõudeid täidetud.

(6) Kui toetuse saaja ei saavuta projekti eesmärgi saavutamiseks kavandatud väljundnäitajaid või saavutab need osaliselt, on MAROI õigus teha otsus toetuse osalise või täieliku tagasinõudmise ja toetuse tagasinõudmise määra kohta, kaalutledes otsuse tegemisel tehtud tegevuste mõju eesmärgi saavutamisele. MAROI on kohustus valitud määra toetuse tagasinõudmise otsuses põhjendada.

(7) Kui ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud või toetuse saaja on projekti teostamise ajal teadlikult esitanud valeandmeid või andmeid varjanud, on MAROI õigus nõuda toetus tagasi täies ulatuses.

(8) Kui ilmneb, et toetuse saaja on eiranud teavitamise nõudeid ja nimetatud nõuete hilisem täitmine ei ole võimalik, nõuab MARO tagasi viis protsenti tegevusele või tegevuste kogumile eraldatud toetusest.

(9) Kui toetuse saaja ei võimalda kontrolli- või järelevalveõigust omaval isikul teostada kohapealset kontrolli, ei anna nõutud tähtpäevaks kontrollija käsutusse kõiki soovitud kontrolliga seotud andmeid ega dokumente või takistab muul moel tahtlikult kontrollija tegevust, nõuab MARO tagasi kuni 100 protsenti tegevusele või tegevuste kogumile eraldatud toetusest.

(10) Kui ilmneb, et toetuse saaja on eiranud oma kohustusi või talle kehtestatud nõudeid ning vastavale rikkumisele ei ole tagasinõude protsenti sätestatud, rikkumise tulemusena tekkinud kahju suurust ei ole võimalik hinnata või selle hindamine on ebamõistlikult aja- või ressursimahukas, nõuab MARO tagasi kuni 100 protsenti tegevusele või tegevuste kogumile eraldatud toetusest. MAROI on kohustus valitud tagasinõude määra toetuse tagasinõudmise otsuses põhjendada.

(11) Toetuse saaja peab tagasinõutava toetuse tagasi maksma 30 kalendripäeva jooksul tagasinõudmise otsuse kättesaamisest arvates.

(12) Tagasinõutud toetuse kannab toetuse saaja toetuse tagasinõudmise otsuses nimetatud kontole.

(13) Kui toetuse saajalt ei ole võimalik toetust nõutud tähtaja jooksul tagasi saada, otsustab edasise tegevuse MARO.

(14) Kõiki toetuse tagasinõudmise, tagasimaksmise ning toetuse andmisel ja kasutamisel toimunud rikkumisega seotud dokumente tuleb toetuse saajal ja MAROI säilitada seitse aastat alates taotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

7. peatükk

Menetlusosaliste õigused ja kohustused

§ 23. Toetuse saaja õigused ja kohustused

(1) Toetuse saajal on õigus:

- 1) saada MAROlt täiendavat teavet ja nõu toetuse taotlemise ning taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuse kohta;
- 2) taotleda MARO nõusolekut teha projekti tegevustes või eelarves põhjendatud muudatusi, arvestades § 19 lõigetes 1 ja 3 sätestatud;
- 3) teha vastavalt § 19 lõikele 2 projekti eelarve kulude vahel muudatusi.

(2) Toetuse saaja on kohustatud:

- 1) tagama projekti omafinantseeringu vähemalt kümne protsendi ulatuses projekti abikõlblikest kuludest;
- 2) kasutama toetust vastavuses esitatud taotluse ja § 17 lõigetes 2 ja 3 nimetatud otsusega;
- 3) saavutama projekti väljundnäitajad hiljemalt abikõlblikkuse perioodi lõpuks ning tõendama kavandatud tulemuse saavutamist;
- 4) tagastama toetuse MARO otsuse alusel;
- 5) taotlema MARO nõusolekut abikõlbliku perioodi pikendamiseks, arvestades § 6 lõikes 4 sätestatud;
- 6) esitama MAROle selleks ette nähtud vormil, viisil ja tähtaja jooksul nõutud informatsiooni ja aruanded;
- 7) pidama eraldi raamatupidamisarvestust toetuse kasutamise kohta, sealhulgas eristama raamatupidamises projekti kulud ja neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid toetuse saaja muudest kuludest ning kulu- ja maksedokumentidest ning tegema kõik arveldused toetuse saaja arvelduskontolt;
- 8) kandma kõik kulud, mis tulenevad projekti kallinemisest otsuses sätestatud summaga võrreldes;

9) teavitama viivitamata kirjalikult MARO asjaoludest, mis vältimatult või suure tõenäosusega takistavad projekti ettenähtud tulemuste saavutamist ning seavad kahtluse alla projekti elluviimise või tulemuste saavutamise;

10) võimaldama teostada kohapealset kontrolli ja auditi toetuse ning omafinantseeringu kasutamist kajastavate kulu- ja maksedokumentide, soetatud seadmete, materjalide ja tehtud tööde osas, sealhulgas võimaldama kontrollijal juurdepääsu kõikidesse projektiga seotud ruumidesse ja territooriumidele, mida toetuse saaja omab, rendib või mistahes muul moel kasutab;

11) andma kontrollija käsutusse kõik projektiga seotud kulude, tegevuste, väljundite ja tulemuste kontrollimiseks vajalikud andmed ja dokumendid viie tööpäeva jooksul vastava teate saamisest arvates;

12) osutama kohapealse kontrolli ja auditi läbiviimiseks igakülgset abi;

13) teavitama toetuse kasutamisest ja projekti tulemustest avalikkust ning kasutama projekti väljundist lähtuvalt oma veebilehel, avalikus sotsiaalmeedia kanalis, projekti üritustel, koolitustel, trükistel, infomaterjalidel, renoveeritud või korrastatud objektil jms. viidet „Projekti on rahastatud kohaliku omaalgatuse programmist”;

14) säilitama taotluse, toetuse ja projekti teostamisega seonduvat dokumentatsiooni ja materjali seitse aastat alates taotluse rahuldamise otsuse tegemisest;

15) tagama projekti tulemusena loodud või soetatud vara säilimise ja avaliku kasutuse taotluses ning taotluse rahuldamise otsuses nimetatud eesmärkidel ja tingimustel kolme aasta jooksul taotluse rahuldamise otsuses nimetatud abikõlblikkuse lõppkuupäevast alates ning ei tee selle varaga tehinguid, mis annavad nimetatud aja jooksul mõnele isikule või asutusele põhjendamatu eeliseisundi;

16) informeerima MARO viivitamata kirjalikult kõigist esitatud andmetes toimunud muudatustest või asjaoludest, mis mõjutavad või võivad mõjutada toetuse saaja kohustuste täitmist, sealhulgas nime, aadressi ning põhimäärusest ja põhikirjast tulenevate või volitatud esindajate muutmise, ühenduse ümberkujundamisest, pankrotihoiatuse saamisest, pankroti väljakuulutamistest, tegevuse lõpetamisest jne.

§ 24. MARO õigused ja kohustused

(1) MARO õigused ja kohustused ministeeriumi ning teiste menetlusosaliste suhtes lepitakse kokku halduskoostöö seaduse tähenduses halduslepingus.

(2) Muu hulgas on MARO õigus:

1) nõuda taotlejalt projekti kohta selgitusi ja lisainformatsiooni ning projekti tegevuste ja kulude kohta põhjendatud juhul täiendavate andmete ja dokumentide esitamist;

2) teostada riski- või valimipõhiselt kohapealset kontrolli projektiga seotud kulude, tegevuste, väljundite ja tulemuste kontrollimiseks ning toetuse kasutamist kajastavate kulu- ja maksedokumentide, soetatud seadmete, materjalide ja tehtud tööde osas;

3) nõuda toetuse osalist või täielikku tagastamist vastavalt §-dele 21 ja 22;

4) saada RTKlt nõu küsimustes, mis puudutavad programmi rakendamist ja RTK koostatud materjalide (vormid, hindamismetoodika ja juhendid) oma töös kasutamist;

5) delegeerida lepingu alusel programmi rakendamisega seotud ülesandeid, välja arvatud haldusülesandeid (sealhulgas taotluste rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise ja toetuse tagasinõudmise otsuste tegemist), teisele organisatsioonile või ühingule, kellele laienevad sellisel juhul kõik määruses nimetatud vastava ülesandega seotud MARO õigused ja kohustused.

(3) Muu hulgas on MARO kohustatud:

1) andma toetuse saajale informatsiooni ja nõu, mis on seotud §-s 23 nimetatud kohustuste täitmisega;

2) teavitama toetuse andmise võimalustest;

3) avaldama hiljemalt taotlusvooru avamise ajaks oma veebilehel info taotluste esitamise võimaluse ja hindamismetoodika ning juhendid taotluse täitmise kohta;

4) tegema hiljemalt kaks nädalat enne hindamiskomisjoni koosseisu otsustamist Eesti külaliikumisele Kodukant ettepaneku kahe liikme nimetamiseks hindamiskomisjoni liikmeks;

5) moodustama hindamiskomisjoni, otsustama ja avalikustama taotlusvoorude rahalise mahu, tagama hindajate ülesande täitmiseks vajalikul tasemel koolitamise ning avalikustama hindamiskomisjoni koosseisu oma veebilehel hiljemalt taotluste esitamise tähtpäevaks;

6) juhendama taotlejaid toetuse andmist ja kasutamist puudutavates küsimustes;

7) korraldama taotlejatele infopäevi iga taotlusvooru eel ja hiljemalt kaks nädalat enne taotluse esitamise tähtpäeva;

8) võimaldama RTKl osaleda vaatlejana hindamiskomisjoni istungitel;

9) võimaldama RTKl osaleda MAROde poolt taotlejatele korraldatavatel infopäevadel;

10) teavitama RTKd hindamiskomisjoni istungite ja taotlejatele korraldatavate infopäevade toimumisest vähemalt 14 päeva ette;

11) menetlema taotlusi, tegema taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise otsused ja kontrollima toetuse kasutamist;

12) võimaldama taotlejal tutvuda menetluse käigus tema projekti kohta kogutud dokumentidega;

13) esitama ministeeriumile ja RTKle programmi rakendamise kohta informatsiooni § 4 lõikes 4 nimetatud lepingus kokku lepitud vormil, viisil ja tähtaegadel;

14) avaldama 30 päeva jooksul pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist MARO veebilehel informatsiooni toetatud projektide kohta;

15) teostama toimingud programmiga seotud andmevahetuseks e-toetuse keskkonnas;

16) nõudma aruande kinnitamisel kasutamata jäänud toetuse tagastamist, kui kasutamata jäänud toetuse maht on suurem kui 100 eurot;

17) mitte avaldama taotleja kohta teistele taotlejatele ega kolmandatele isikutele menetluse käigus saadud informatsiooni ega dokumente, välja arvatud õigusaktides sätestatud juhtudel;

18) esitama ministeeriumi ja RTK nõudmisel muud informatsiooni programmi elluviimise kohta.

§ 25. RTK õigused ja kohustused

(1) RTKl on õigus:

- 1) osaleda vaatlejana taotluste hindamiseks moodustatud hindamiskomisjoni istungitel;
- 2) osaleda MAROde poolt taotlejatele korraldatavatel infopäevadel;
- 3) teha toetust saanud ühenduste juures kohakülastusi, et tutvuda elluviidava projektiga;
- 4) esitada ministeeriumile programmi rakendamise seotud soovitusi ja ettepanekuid;
- 5) saada ministeeriumilt juhiseid oma tegevusteks;
- 6) nõuda ja saada MAROdeelt programmi rakendamise seotud informatsiooni ja materjale § 3 lõikes 5 nimetatud ülesannete täitmiseks.

(2) RTK on kohustatud:

- 1) koostama ja kooskõlastama ministeeriumiga e-toetuse keskkonnas kasutatavad taotlus- ja aruandevormid, hindamismetoodika ja juhendid vormide täitmise kohta ning tegema need ja muud asjakohased materjalid kättesaadavaks MAROdele hiljemalt taotlusvooru avamise ajaks;
- 2) vajaduspõhiselt korraldama infopäevi ja koolitusi MAROdele ning esitama soovitusi ja ettepanekuid ministeeriumile;
- 3) nõustama MAROsid küsimustes, mis puudutavad programmi rakendamist ja vormide, hindamismetoodika, juhendite ning e-toetuse keskkonna oma töös kasutamist;
- 4) koguma, koondama ja kontrollima MAROde aruandeid jooksva aasta programmi rakendamise kohta maakonnas;
- 5) MAROde esitatud aruannete alusel esitama ministeeriumile üks kord aastas koondaruande programmi rakendamise kohta;
- 6) teavitama ministeeriumi oma ülesannete täitmise käigus tuvastatud määruses sätestatud tingimuste rikkumisest ja vajadusel esitama põhjendatud ettepaneku järelevalve algatamiseks;
- 7) avama e-toetuse keskkonnas võimaluse taotluste esitamiseks taotlusvooru avatuks kuulutamise ajaks.

8. peatükk Vastutus, vaidemenetlus ja järelevalve

§ 26. MARO ja RTK vastutus

- (1) MARO ja RTK vastutavad määruses sätestatud kohustuste täitmise eest.
- (2) Kohustuste täitmata jätmise korral vastutavad MARO ja RTK riigivastutuse seaduses sätestatud korras.

§ 27. Vaiete lahendamine

Taotleja võib MARO otsuse peale esitada vaide. Otsusele esitatud vaide vaatab haldusmenetluse seaduses sätestatud korras läbi MARO.

§ 28. Järelevalve programmi rakendamise üle

- (1) Ministeeriumil on õigus programmi rakendamise üle teostada järelevalvet. Järelevalve käigus võib ministeerium kontrollida MARO või RTK määruses sätestatud kohustuste täitmist.
- (2) Ministeeriumil on õigus nõuda MAROlt või RTKlt järelevalve käigus selgitusi, dokumente ja muid materjale. Saadud dokumendid ja materjalid tunnistatakse asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks vastavalt avaliku teabe seaduses sätestatule.
- (3) Järelevalve käigus võib ministeerium teha ettepaneku täita kohustus, anda välja nõuetekohane haldusakt või menetleda taotlust vastavalt haldusmenetluse seaduses ja määruses sätestatule.

9. peatükk Määruse rakendamine

§ 29. Määruse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 30. Varem kehtinud määruse rakendamine

Enne määruse jõustumist läbi viidud menetlusele kohaldatakse menetluse alguses kehtinud määruse redaktsiooni tingimusi ja korda.